

Blagodat razuma (Meka)

Hatib: dr. Bender ibn Abdulaziz Belile

14. redžeb 1445. po Hidžri / 26. januar 2024.

Hvala Allahu, savršenom i neprikosnovenom Stvoritelju, Koji je pokazao Svoje dokaze i znamenja u stvorenjima i obzorjima. Hvalim Ga, slavljen neka je, i zahvaljujem Mu na neprekidnim blagodatima i obilnoj opskrbi. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, svjedočenjem kojim se nadam spasu na Dan međusobnog susreta, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, čiste loze, briljantnog morala, neka su na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ga slijede u dobročinstvu Allahova milost, spas i blagoslov sve dok se budu smjenjivali dan i noć.

O ljudi, oporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, Allah vam se smilovao, i požurite s činjenjem dobrih djela prije nego što iznenada odete sa ovog svijeta, i činite dobro prije nego što budete spriječeni. Sutra je Dan istine, a danas je Dan "natjecanja".

O vjernici! Razum je temelj spoznaje, instrument razumijevanja, izvor znanja i odgoja. Razumom se spoznaju činjenice, otkriva skriveno, mjere stvari i postižu vrline.

Razum je blagodat kojom Allah, džellešānuhu, obdaruje Svoje odlikovane robove, one kojima je On odredio lijepo mjesto povratka nakon smrti.

Uzvišeni kaže: "To su dokazi za one koji pameti imaju." (Taha, 54)

I kaže Uzvišeni: "To su doista dokazi ljudima koji pameti imaju." (Er-Ra'd, 4)

I kaže Uzvišeni: "Zar to pametnom zakletva nije...?" (El-Fedžr, 5)

Razum je svjetlost u srcu poput svjetlosti vida u očima, smanjuje se i povećava, dolazi i odlazi.

Čovjek pomoću razuma vidi stvari onakvima kakve one jesu, njihovu suštinu i smisao, dolazi do ispravnog mišljenja, razumije objašnjenje i kloni se onoga što mu ne priliči. Dakle, koristeći razum, postiže cilj, razboritost i kontinuitet. Omer, radijallahu anhu, rekao je: "Bit čovjeka je njegov razum." Kada su Abdullaha ibn Mubareka upitali: "Šta je najvrednije što je dato čovjeku?", on je odgovorio: "Razum." Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: "Čovjek neće upotpuniti svoju vjeru sve dok ne upotpuni svoj razum."

Čestita braćo! Razum ima svoja prepoznatljiva obilježja i svojstva koja ukazuju na njega.

Prvo svojstvo razumom obdarenih jeste prihvatanje i ispravno razumijevanje Allahovih naredbi i zabrana, vjerovanje u Njega i slijeđenje Njegovih poslanika. Uzvišeni kaže: "Zar je onaj koji zna da je istina ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga kao onaj koji je slijep? A pouku samo razumom obdareni primaju." (Er-Ra'd, 19)

I kaže Uzvišeni za stanovnike Vatre, utječemo se Allahu od nje: "I reći će: 'Da smo slušali ili razmišljali, ne bismo među stanovnicima Džehennema bili!'" (El-Mulk, 10)

Razuman čovjek ne daje prednost svome razumu nad vjerskim tekstovima, i ne podređuje šerijat svom mišljenju.

Potpuna pokornost i predanost može se postići jedino potpunim prihvatanjem tekstova dviju plemenitih objava: Kur'ana i sunneta, i njihovom praktičnom primjenom. Zuhri, Allah mu se smilovao, rekao je: "Od Allaha je poslanica, od Poslanika je njeno dostavljanje, a na nama je da im se pokorimo."

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: "Svako ko ima i trunku razuma zna da je pokvarenost i propast svijeta nastala zbog davanja prednosti razumu nad Objavom, i strastima nad razumom."

Razuman čovjek razmišlja o Allahovoj vlasti, prostranstvima nebesa i Zemlje, ajetima i dokazima Njegove moći. Uzvišeni kaže: "Na nebesima i na Zemlji, zaista, postoje dokazi za one koji vjeruju; i stvaranje vas i životinja koje je razasuo dokazi su za ljude

koji su čvrsto ubijedeni; i smjena noći i dana i kiša, koju Allah s neba spušta da pomoću nje zemlju, nakon mrtvila njezina, oživi i promjena vjetrova – dokazi su za ljude koji imaju pameti." (El-Džasije, 3–5)

Razuman čovjek ne daje prednost kratkom i prolaznom užitku nad vječnim, jer zna da je dunjaluk hladovina oblaka, san spavača, ne ostaje u jednom stanju, promjenjiv je i prevrtljiv, sigurnost na njemu je opasnost, povjerenje u njega je obmana, vječnost na njemu je nemoguća, oslanjanje na njega je zabluda. Uzvišeni kaže: "Sve što vam je darovano samo su naslade i ukrasi u životu na ovome svijetu; a ono što je u Allaha bolje je i trajno je. Zašto se ne opametite?" (El-Kasas, 60)

I kaže Uzvišeni: "Život na ovome svijetu samo je igra i zabava, a onaj svijet je, zaista, bolji za one koji se Allaha boje. Zašto se na opametite?" (El-En'am, 32)

Neke od osobina razumnog čovjeka jesu: ispravno držanje, duga šutnja, ne počinjati s govorom prije pitanja, ne odgovarati na pitanje prije provjere i utvrđivanja onoga o čemu se pitanje postavlja.

On nikoga ne potcjenjuje i nisu mu nepoznate vlastite mahane, jer onaj ko ne poznaje vlastite mahane, neće prepoznati tuđe vrline.

Kada nešto zna, to primijeni, a kada primijeni, nastoji ostati skrušen, kada vidi, uzme pouke, kada šuti, razmišlja, kada govori, spominje Allaha, kada mu se dadne, zahvali, kada bude iskušan, strpi se, kada neko prema njemu grubo postupi, on mu uzvratu blagošću, kada se od njega traži, darežljiv je, a kada govori, iskren je.

O muslimani! Razum je velika Allahova blagodat i dragocjen dar, na kojem smo Mu dužni zahvaljivati, a vid zahvalnosti ogleda se i u tome da čuvamo razum od svega što ga može pomutiti, zaprljati i uništiti njegovu svjetlost, prije svega od strasti i prohtjeva, jer su oni njegovi ljuti protivnici i odvrćaju ga od dobra.

Strast je "pokvarena" lađa koja čovjeka vodi u tmine smutnji, otrovna "ispaša", koja ga vodi ka iskušenjima. Uzvišeni kaže: "A zar je iko gore zalutao od onoga koji slijedi strast svoju, a ne Allahovu uputu? Allah, doista, neće ukazati na Pravi put narodu koji sam sebi nepravdu čini." (El-Kasas, 50)

Ali ibn Ebu Talib, radijallahu anhu, rekao je: "Bojim se za vas dviju stvari: slijeđenja strasti i nade u dug život. Slijeđenje strasti odvraća od istine, a nada u dug život odvraća od sjećanja na ahiret."

Allahu moj, smiluj se Muhammedu i Muhammedovoj porodici, kao što si se smilovao Ibrahimu i Ibrahimovoj porodici. Allahu moj, blagoslovi Muhammeda i Muhammedovu porodicu, kao što si blagoslovio Ibrahima i Ibrahimovu porodicu. Ti si hvaljen i uzvišen.

Donosite salavate na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, podarenu milost i nepresušnu blagodat, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je objavio: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

